

ДА ЗАПАЗИМ ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТТА НА ОДИТОРСКАТА ПРОФЕСИЯ

Noémi Robert

Мениджър одит и изразяване на сигурност, Accountancy Europe

Одитът е стопанска дейност, при която се работи с хора. Макар засилената регулация и технологиите да променят изискванията към одиторите, качеството на одита остава водещо. Отправяйки поглед в бъдещето, Accountancy Europe счита, че от ключово значение за одиторската професия е да бъде привлекателна за най-талантливите професионалисти, включително специалисти с различна подготовка и образование.

Accountancy Europe събра виждания за привлекателността на одиторската професия, както и идеи за това как да бъде запазена нейната привлекателност, като интервюира 21 ключови заинтересовани лица. Проведохме разговори с млади одитори, регулаторни органи, инвеститори, учени и лица, отговорни за разработване и формулиране на политиките. Нашите констатации са обобщени в [Да запазим привлекателността на одиторската професия](#).

Ключови идеи

Повечето интервюирани лица считат, че най-добрият начин да се запази привлекателността на одиторската професия е да се популяризират постиженията на одиторския бранш и да се демонстрират ползите, които одиторската професия носи за обществото. „*Да информираме хората за ползите от одиторската професия: още от първия ден научаваш много, срещаш се с множество интересни хора и вършиш много интересни неща*”, казва млад одитор от Австрия. Същевременно клиентите, инвеститорите и обществото следва да разберат положителната стойност и полза от одита.

Съществува също и проблемът със задържане на кадрите: студентите и младите професионалисти следва не само да бъдат привлечени да се присъединят към бранша, но и да бъдат също така мотивирани да останат в професията и одиторските фирми с оглед предотвратяване загубата на познания и опит. Високото текучество сред младшия персонал в одиторските фирми е повод за безпокойство в средите на професионалния бранш и не следва да бъде пренебрегвано. Одиторските фирми са изправени пред постоянното предизвикателство да управляват изтичането на кадри, особено доколкото днешният икономически растеж създава повече възможности за реализация на други места на пазара на труда. Ситуацията не е изцяло негативна, тъй като новите колеги, навлизащи в професията, привнасят и нови идеи в одиторската фирма. Определено предизвикателство за фирмите обаче е и запазването на правилните хора.

На базата на проведените от нас интервюта идентифицирахме пет основни фактора, оказващи влияние върху привлекателността на одиторската професия.

- Процесът на регистрация: процесът едно лице да стане регистриран одитор обхваща няколко фази и може да е много продължителен. Съществува необходимост да се намери баланс между високите изисквания за влизане в професията и гаранцията, че най-добрите професионалисти няма да бъдат обезкуражени да станат регистрирани одитори.
- По-строгите регулации: по-голямата отчетност и внимателното наблюдение подсилват свързаните с общественения интерес аспекти на одиторската професия. Макар одиторите да разбират, че това е част от професията, те отбелязват, че естеството на тяхната работа постепенно се променя, фокусирайки се във все по-голяма степен върху задачи, свързани с надзора и гарантиране на качеството.
- Мисловните нагласи, свързани със съответствието и изпълнение на изискванията: много целесъобразното интелектуално предизвикателство може да се схваща като отслабено, доколкото работата се превръща в упражнение по отбелязване на отметки. Професионалната преценка и качеството на одита трябва да останат като централен елемент от нашата работа. *„Твърде голямо фокусиране върху одиторския процес, вместо фокусиране върху крайния резултат – трябва да намерим правилния баланс“* бе фраза, спомената от регулаторен орган във Великобритания.
- Ефектът от технологиите: поколението на родените след 1980 г. много добре използва съвременните технологии. Младите специалисти, влизащи в професията, следва да бъдат насърчавани да използват способностите си и да ги споделят с по-старшия персонал. Паралелно с възприемането от страна на фирмите на нови технологии за изпълнение на определени процедури възникват възможности за по-интересни области на работа, които може да са по-атрактивни.
- Балансът професионален и личен живот: одиторската професия е известна с това, че предявява големи изисквания от гледна точка на работно натоварване с голям ефект върху личния живот, особено в натоварения върхов сезон. Изглежда, че младите специалисти отдават все по-голямо значение и стойност на своите личностни и социални постижения. Това налага нова равновесна точка в стремежа на одиторските фирми да постигнат този баланс, например чрез предлагане на по-голяма гъвкавост.

Разгледахме и набора от одиторски умения и взаимодействието на одитора с други професионални лица. Ключовата идея във връзка с набора от умения е желанието за адаптиране към нови ситуации. Уменията, необходими за провеждане на одит, във все по-голяма степен ще бъдат предопределяни от контекста, в който се извършва одитът: нови бизнес модели, използвани технологии и т.н. Тези

тенденции могат да направят одиторската работа изпълнена с повече предизвикателства, но същевременно и по-интересна.

Налице е и нарастващо търсене на специализирани професионалисти в рамките на одиторския бранш, вариращо от специалисти по обработка на данни до еколози, и на лица без предварителна подготовка и образование в областта на одита и счетоводното отчитане. Това се дължи на три основни фактора: технологиите, нарастващата сложност във финансовото отчитане, както и новите услуги, предоставяни от одиторските фирми.

Технологичните развития и новости оказват влияние върху естеството на одиторската работа. Не само че одиторът трябва да развива допълнително своите ИТ умения, но и одиторските фирми включват все по-голям брой ИТ експерти в одиторския екип, за да се справят с промените в бизнес средата. „Днес всяка компания е ИТ компания. Какво означава това за одиторските фирми?“ пита одит съдружник в Холандия.

Одиторските фирми и членовете на Accountancy Europe предприемат мерки във връзка с привлекателността на одиторската професия. Така например членовете засилват своето взаимодействие с университетите и учредяват организации на младите специалисти. В нашата разработка представяме някои от тези инициативи.

Препоръки

Проведените от нас разговори и направения от нас анализ ни дадоха възможност да стигнем до някои изводи и да отправим известни препоръки. Препоръчваме заинтересованите лица, наред с останалото:

- да популяризират постиженията на одиторската професия;
- да информират по-добре студентите относно професията;
- да постигнат баланс между високите изисквания за влизане в професията и гаранцията, че най-добрите професионалисти няма да бъдат обезкуражени да се присъединят;
- да работят съвместно за намиране на баланса между демонстрирането на съответствие с изискванията и използването на професионална преценка;
- да бъдат прозрачни и реалистично настроени във връзка с използването на технологиите в одиторските процедури.

Noémi Robert е старши мениджър в Accountancy Europe, като отговаря за работните потоци във връзка с одита и изразяването на сигурност. Изпълнявайки тази роля, тя се фокусира върху техническите аспекти на професионалната работа на Accountancy Europe, посветена на одита и изразяването на сигурност, както и професионалната етика.